

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Mala antanta in Balkanska zveza za stabilizacijo Srednje Evrope

Diplomatska akcija rumunskega kralja Karola in zunanjega ministra Titulesca v Parizu — Ureditev srednjeevropskega problema je predpogoj miru v Evropi

Pariz, 3. februarja. z. Razgovori rumunskega kralja Karola in zunanjega ministra Titulesca z zunanjim ministrom Flandinom smatrajo tukaj za začetek prihodnjih pogajanj o regionalni pogodbi med podunavskimi državami z udeležbo Sovjetske unije. Kralj Karol je v razgovoru s predsednikom republike Lebrunom in zunanjim ministrom Flandinom poudarjal, da smatra stabilizacijo Srednje Evrope v okvirju medsebojne varnostne pogodbe za najbolj odločilni pogoj pri pomirjenju evropske celine. Posvetovanje zunanjega ministra Titulesca so tem pomembnejša zaradi tega, ker Titulescu ni predložil svojih predlogov samo kot pooblaščenec Male antante, temveč tudi v popolnem sporazumu z Balkansko zvezo in s sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim. Nameravana regionalna pogodba naj bi bila dostopna vsem državam in po določbah pakta DN registrirana v Ženevi. Nekatere londonske vesti vedo povedati, da bi Anglija ta varnostni sistem priznala kot garancijska država za neodvisnost Avstrije.

Pariz, 3. februarja. Pred svojim razgovorom s kraljem Karolom je zunanjim ministrom Flandinom konferiral z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom. Njuna konferenca je trajala eno uro in pol. Ob tej priliki so bila podrobno razpravljana vsa evropska vprašanja, posebno pa vprašanja odnosov med Francijo in Rumunijo in ves problem srednje Evrope. Na podlagi teh razgovorov in izmenjav misli s kraljem Karolom je bilo ugotovljeno, da bo tradicionalna politika med Rumunijo in Francijo ostala naprej v veljavi kakoli bi se zgodilo, ker je rumunski vladar odločen in prepričan prijatelj Francije.

Prav tako so odnosi in čustvovanja Francije napram Rumuniji enaka in inspirirana od solidne in trajne privrženosti. Francoska politika v srednji Evropi bo še dalje delala po tradicionalnih smereh naslanjajoč se na prisrčno sodelovanje z državami Male antante in na sistem kolektivne varnosti, ki sloni na paktu Društva narodov.

V teku večeršnjih razgovorov se je govorilo tudi o vprašanju podunavskega pakta, ki je bil zadnji čas nekaj mesecev v ozadju. Misel regionalnih paktov ima še danes največji izgleda za ohranitev miru v Evropi, vendar bi tak pakt v Srednji Evropi mogel biti prava garancija za mir še le tedaj, ko bo rešen spor v Vzhodni Afriki. Italija je namreč poklicana, da igra

veliko vlogo pri tem diplomatskem delu. Vendar nikdo ne dvomi, da se bodo razgovori aktivno in uspešno nadaljevali brž ko se bo nudila ugodna prilika.

Kar se tiče trgovske pogodbe, ki naj uredi gospodarske odnose med obema državama, so razgovori za to tik pred zaključkom. Rumunski finančni minister Antonescu je zato prišel v Pariz in bo ostal nekaj časa v Parizu in če bo potrebno tudi podaljšal svoje bivanje še po odhodu kralja Karola.

Danes priredi kralj Karol intimno kosilo na čast Flandinu in tudi ob tej priliki se bodo nadaljevali razgovori. Razgovori o evropskih problemih se bodo nadaljevali z upravičenimi zastopniki ostalih držav. Flandin bo jutri obiskal kralja Borisa in v zunanjem ministristvu bo sprejel turškega zunanjega ministra Ruždi Arasa. Poleg tega se bo razgovarjal tudi z avstrijskim podkancelarjem Starhembergom.

Starhemberg v Parizu

Pariz, 3. februarja. r. Avstrijski zvezni podkancelar Starhemberg je prišel sredi iz Londona v Pariz. Na postaji so ga pričakovali in pozdravili avstrijski poslanik v Parizu, kakor tudi več drugih uglednih oseb. Po kratkem razgovoru se je Starhemberg odpeljal v hotel.

Tudi Francija bo zapustila londonsko pomorsko konferenco?

Pariz, 3. febr. AA. »Paris Soir« se obširno havi z londonsko pomorsko konferenco in ugotavlja, da je Anglija sprejela svoje stališče v vprašanju omejitve kvalitativnega oboroževanja. List meni, da je Anglija torpedirala konferenco. Echo de Paris pravi, da je Francija predložila, da naj se tonaža vojnih ladij omeji na 25000 ton. Najprej se je zdelo, da se Angleži in Japonci strinjajo

s tem predlogom. Šlo je samo še za to, da se USA priključi temu mnenju. Ko pa je Francija v sredo začela to vprašanje, je angleška delegacija izjavila ob največjem presenečenju vseh, da ne more sprejeti te omejitve. To stališče je izrazilo nesimulirano v krogih francoske delegacije. Ne bo se zato smel nikdo čuditi, če bi Francija zapustila pomorsko konferenco.

Gigantski oboroževalni načrt Anglije

London, 3. februarja. AA. DNB poroča: Politični poročevalec lista »People« pravi, da je sedanji načrt vlade za oboroževanje največji oboroževalni načrt v vsej dobi mira. List meni, da bo za izvajanje tega programa potrebnih okoli 300 milijonov funtov sterlingov. En del se bo kril iz javnega posojila, drugi del pa z blaginjskimi denarji. Dve tretjini, to je okoli 200 milijonov funtov sterlingov, se bo uporabilo za zgradbo novih vojnih ladij in sicer v teku 6 let. V načrtu za zgraditev vojnih ladij so predvidene sledeče kategorije: 11 velikih vojnih ladij, 36 križark, 210 rušilcev, 30 podmornic in 3 matične ladje za letala. Tudi angleški letalski oboroževalni program se bo izvršil v 6 letih in sicer bodo zgradili 1200 novih letal. »People« piše, da predvideva načrt zgradbo 30 novih letališč. Za potrebe vojske se bo vsako leto izdalo v proračunu naknadno 4 milijone funtov in to za nabavo tankov in oklopnih avtomobilov. Preskrbljen bo pa še denar za utrditve Gibraltarja, Singapurja in Sueškega kanala. Na Maliti bodo zgradili veliko letalsko oporišče, v načrtu pa je tudi zgraditev vojnih letališč v Indiji in Avstraliji.

Hitlerjevski ideolog o modernem suženjstvu v komunističnem raju

Hitlerjevski ideolog o modernem suženjstvu v komunističnem raju

Pariz, 3. februarja. i. Havas poroča, iz Berlina: Načelnik oddelka za zunanjo politiko v vodstvu nacionalsocialistične stranke Alfred Rosenberg je imel pred davci jeklenih livarn v Dortmundu govor. Rekel svojih temperamentnih izjavah je govoril o razmerah v Sovjetski Rusiji in o položaju ruskega delavstva. Dejal je, da so se marksisti nekoč z vso silo borili proti sistemu posebnih nagrad za prekomerno delo. Zdaj pa uvajajo ta sistem v

Sovjetski Rusiji. Dobil je celo svoje posebno ime po Stahanovim in govore v Sovjetski Rusiji o Stahanovljevem gibanju. Rosenberg smatra, da je ta sistem zelo krivičen, ker daje telesno krepkemu delavstvu posebne prednosti. S tem gibanjem so v Sovjetski Rusiji uvedli pravo suženjstvo. Kakor vidite, je vzklidnil na kraju Rosenberg, so marksisti zopet izdali delavstvo vsega sveta!

Stavka v newyorških modnih trgovinah

New York, 3. februarja. z. Izvršni odbor delavskih sindikatov je objavilo, da se bo danes ob 10. začela stavka 20.000 delavcev modne industrije. Z njimi so se solidarizirali tudi nastavljenici in uradniki modnih

trgovin, tako da bo v vseh trgovinah s konfekcijo in modo prenehalo vse delo pri dvigalnih, centralni kurjavi in vzdrževanju snage. Zaradi tega je bila policijska služba zelo ojačena.

Huda neurja na Novi Zelandiji

Washington, 3. februarja. z. Na Novi Zelandiji razsajajo silne nevihte, posebno v severnem delu. Škoda v Palmerstonu je toliko kot o priliki zadnjega potresa. Tri stavbe so do temelja porušene. Močan dež je prevrnil neki voz, ki je peljal skozi mesto in se zvrnil na neko drevje, tako da je bil promet ustavljen. Tudi v drugih mestih je škoda zelo velika. V Wellingtonu je prekinjen telefonski in brzojavni promet. V

pristanišču so potkoderane tudi mnoge ladje. Upravičena je bojazen, da je parnik Rameagatira utonil. 50 potnikov z ladje je rešenih.

Tudi v Afriki

London, 3. februarja. AA. Iz Seterja v Južni Afriki poročajo, da je prišlo tam do katastrofalnega preloma oblikov. Poplava je opustošila celo okolico. Dosedaj je 97 oseb mrtvih.

Fronta sankcionistov

Zeneva, 3. februarja. o. Politični krogi so bili danes splošno mnenja, da bi se blok sankcionističnih držav v najkrajšem času lahko razširil tudi na tako zvane države dezertanke, ki se doslej niso odločile za sankcije. To so predvsem Avstrija, Madžarska in Albanija. Poslednji dogodki v srednji Evropi kažejo, da se tudi te tri države pripravljajo na skupno akcijo z ostalimi člani Društva narodov proti Italiji, ki jo je treba za vsako ceno prisiliti, da bo iskala pravico in varnost le v Ženevi.

Papež posreduje

London, 3. februarja. AA. »Daily Telegraph« poroča iz Rima, da se papež zelo trudi najti formulo, ki bi omogočila čimprejšnjo sklenitev miru med Italijo in Abesinijo. Vatikan išče nove osnove za začetek mirovnih pogajanj, pri čemer pa se zelo nagiba na stran Italije, želeč izkoristiti poslednje italijanske zmage na južni abesinski fronti.

Novi transporti v Afriko

Neapelj, 3. februarja. AA. Agencija Stefani poroča, da je danes odpotoval v Vzhodno Afriko parnik »Ligurija« s 128 častniki, 120 podčastniki, 2.500 vojniki inženjerske stroke, 47 kamionov in 5.000 ton vojnega materiala.

Rekvizijski režim v Italiji

Rim, 3. februarja. AA. DNB poroča: Agencija Stefani objavlja demanti neke vesti v inozemskem tisku, da bo italijanska vlada rekvizicijo notranje produkcije razširila tudi na bombaž, ki bo potoval skozi Italijo kot tranzitno blago.

Zaplomba italijanskega parnika

London, 3. februarja. AA. Kakor znanu je londonsko pomorsko sodišče v petek sklenilo, da se mora zapleniti italijanski parnik »Fedora«, ker je bil poveljnik tega parnika kriv, da je prišlo do trčenja s sovjetskim parnikom »Pravda«. Zaplomba pa se ni mogla izvršiti, ker je italijanski parnik med tem zapustil angleške teritorialne vode in odplul v vzhodni smeri.

Arabske »železne srajce«

Jeruzalem, 3. februarja. AA. Reuter poroča, da je arabska stranka organizirala napadalne oddelke, ki nosijo železne srajce. Te oddelke so prav tako organizirane, kakor oddelki egiptovskih vafistov.

Zatiranje fašizma v Rumuniji

Bukarešta, 3. februarja. r. Notranji minister je objavil prepoved delovanja vsem organizacijam, ki imajo vojaški značaj. Tiste organizacije, ki že obstoje, bodo razorožene. Prepovedano bo, da bi smele nositi uniforme.

Zasedanje banovinskega sveta dravske banovine

Na dnevnem redu je poleg proračuna tudi sprememba občinskega volilnega reda

Banovinski svet dravske banovine se sestane na svoje sedmo redno zasedanje dne 17. februarja 1936. ob 10. uri dopoldne v Ljubljani.

Predmet zasedanja bo:

1. Predlog banovinskega proračuna za leto 1936/37 s pripadajočim pravilnikom v smislu čl. 11 cit. pravilnika;
2. Sklepanje o noveli k uredbi o občinskih uslužbencih z dne 12. marca

1934. II. No. 5040/2 (Službeni list št. 184/22 iz leta 1934);

3. Sklepanje o uredbi, s katero se izpreminja in dopolnjuje uredba z dne 3. septembra 1933. II. No. 19204/13 (Službeni list št. 470/73 iz leta 1933) o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v dravski banovini.

Iz Narodne skupščine

Zopet viharna seja — Opozicija zahteva odstop predsednika Čiriča — Vlada poziva svoje poslance k disciplini

Beograd, 3. februarja. p. Po enotedenskem odmoru se je danes zopet sestala Narodna skupščina. Kakor znano, so bile zadnje seje Narodne skupščine tako burne, da po tridnevnem zasedanju se sploh ni prišla na dnevni red. Za današnjo sejo je vladalo zaradi tega v vseh parlamentarnih in političnih krogih veliko zanimanje, ker so se napovedovala v parlamentarnih krogih razna presenečenja. Seja bi se morala pričeti ob 10. dopoldne, a pričela se je še le malo pred 11. ker je bila pred tem seja poslanskega kluba JRZ in kluba vladne večine, na kateri so razpravljali o položaju v skupščini.

Ko je predsednik dr. Čirič malo pred 11. otvoril sejo, ki so ji prisostvovali tudi vsi člani vlade, je nastal v skupščini zopet velik nemir, tako da predsednika skoraj ni bilo slišati. Nemir se je med čitanjem zapisnika še stopnjeval. Opozicija je neprestano zahtevala odstop predsednika skupščine dr. Čiriča, češ da ne uživa več zaupanja skupščine. Nemir je trajal celo uro. V največjem hrupu je k zapisniku povzel besedo narodni poslanec Voja Lazič, ki je izjavil, da izvaja opozicija obstrukcijo samo zaradi tega, da prisili vlado, da sprejme in v roku 20 dni izda zakon o razdolžitvi kmetov, na katerega čaka ves narod in zlasti vsi gospodarski krogi, ker povzroča sedanja negotovost v tem pogledu splošen zastoj v gospodarskem življenju. Opozicija od te svoje zahteve ne bo odnehala.

Nemir v skupščini se je vedno bolj stopnjeval, tako da tajnika, ki je čital razna poročila, ni mogel nihče razumeti. Tajnik je moral stopiti trdno k predsedniku Čiriču.

da ga je vsaj on razumel. V največjem prerekanju je bila seja naposled ob 11.35 prekinjena.

V odmoru je predsednik skupščine dr. Čirič sklical konferenco predsednikov vseh parlamentarnih klubov, da bi se z njimi posvetoval o nadaljnjem delu Narodne skupščine. Zastopniki opozicijskih klubov so na tej konferenci zahtevali takojšen odstop predsednika skupščine dr. Čiriča in poimensko glasovanje o opozicijskem predlogu glede zakona o razdolžitvi kmetov. Vladna večina na te zahteve noče pristati. Z napetostjo pričakujejo v vseh parlamentarnih krogih, kako se bodo nadalje razvijali dogodki.

Beograd, 3. februarja. p. Pred današnjo sejo Narodne skupščine je bila na željo vlade sklicana seja poslanskega kluba JRZ in kluba vladne večine. Seji so prisostvovali vsi člani vlade. Na seji so razpravljali o položaju v Narodni skupščini ter o priključitvi v JRZ. Po seji je bil novinarjem izdan kratek komuniké, ki pravi, da je poslanski klub JRZ izključil narodna poslanka Mihajla Djurovića in Ljubomira Jovanovića, ker sta se pregrešila zoper disciplino kluba in delata proti interesom JRZ. Dalje pravi komuniké, da se poslanec Mirko Urošević ne smatra več za člana kluba JRZ, ker sploh ni bil pravilno sprejet v JRZ. Končno navaja komuniké, da so bili vsi poslanci JRZ in vladne večine pozvani, naj se strogo drže sklepov kluba in naj varujejo nstrožje disciplino ter ob vsaki priliki glasujejo tako, kakor je sklenilo vodstvo kluba.

Nemška razstava v Sofiji

Sofija, 3. februarja. AA. DNB poroča: Nemški poslanik je danes otvoril razstavo nemških umetnosti in nemškega umetnega obrtništva. Otvoritvi razstave so prisostvovali prosvetni, prometni in gradbeni ministri z mnogimi člani diplomatskega zbora kakor tudi predstavniki in ugledne osebnosti političnega in kulturnega življenja. Minister prosvete je izjavil v svojem govoru posebno veselje, da je bila razstava otvorjena v Sofiji in jo proglasil za novo manifestacijo za ojačanje vzajemnih gospodarskih in kulturnih zvez.

Direktorij Kondilisove stranke

Atene, 3. februarja. AA. Havas poroča: Listi objavljajo vest, da bo vodstvo narodno-radikalne stranke, ki jo je vodil general Kondilis podeljeno odboru bivših ministrov. V tem odboru bodo bivši ministri Aposkitis, Georgis, Ralis in Derveis.

Obnova preiskave o ugrabitvi Lindberghovega otroka

Trenton, 3. feb. AA. Preiskava zaradi ugrabljenja Lindberghovega otroka je obnovljena. Otvoril jo je guverner Hoffmann s pismom, ki ga je poslal vodji policije v New Jersey in v katerem ga prosi, naj začne policijsko nepristransko preiskavo, da bi izsledila vse osebe, ki so sodelovale pri ropu Lindberghovega otroka. Guverner misli, da zločina ni izvršila samo ena oseba. V sodnem protokolu je dovolil podlage za to, da se preiskava nadaljuje v tej smeri. Guverner je mnenja, da to dejstvo tudi upravičuje odlog izvršitve smrtnih kazni nad Hauptmannom.

Nemško-japonska obrambna zveza

Pariz, 3. feb. AA. »Ouvree« trdi, da sta japonski zunanji minister in nemški poslanik v Tokiju 4. januarja podpisala nemško-japonski sporazum, ki ima deloma značaj obrambne vojaške zveze.

Vremenska poročila

z dne 3. februarja
Bistrica — Boh. Jezero po stanju danes: 1 C, zelo oblačno, 3 cm snega, Bled — Jezero po stanju danes: — 2 C, pooblašilo se je, meglica, Pokljaka po stanju 2. febr.: 1 C, oblačno, jugozapadni veter, 60 cm južnega snega, smuka dobra, Kranjska gora — Rateče po stanju danes: — 4 C, barometer se dviga, oblačno, mirno 25 cm srenja, Vrhič, Krnica, Tamar po stanju danes: 90 cm prišča, Planina na Voglu po stanju 1. febr.: — 3 C, sneg srenji, vse kotline zalite s snegom, smuka dobra, Kofce po stanju 1. febr.: — 4 C, mirno, 90 cm srenja, sončno, smuka dobra, Pohorje po stanju danes: — 2 C, zelo oblačno, mirno, na 25-50 cm podlagi 15-25 cm prišča, smuka dobra, Peča po stanju danes: — 3 C, zelo oblačno, na 80 cm podlagi 25 cm prišča.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
(Devize z všteto premijo 28.5%)
Amsterdam 2970.29 — 2984.88, Berlin 1766.08 — 1769.95, Bruselj 736.69 — 741.75, Curih 1424.22 — 1431.29, London 215.77 — 217.83, New York 4281.47 — 4317.79, Pariz 258.89 — 290.33, Praga 181.26 — 182.36, Avstrijski šiling v privatnem ktiungu 9.27 — 9.37.
Inozemske borze.
Curih, 3. februarja Beograd 7.- Pariz 20.285 London 15.185, New York 30.125, Bruselj 51.775, Milan 24.40, Madrid 42.025, Amsterdam 208.55, Berlin 123.60, Dunaj 57.10, Praga 12.735, Varšava 57.95, Bukarešta 2.50.

Tudi Nemci za velike skakalnice

Na kongresu FIS-e v Garmischu bo baje prodrl predlog glede dovoljenja velikih skakalnic

Ljubljana 3. februarja. V mednarodnem smučarskem svetu, piše »Neue Leipziger Zeitung« že dolgo obravnavajo vprašanje velikih skakalnic. Z zgraditvijo planiške skakalnice je to vprašanje postalo še bolj pereče, češ da so skoki na tako zvanih mamutskih skakalnicah smrtno nevarni in da spadajo v akrotakso. To so zlasti trdili Norvežani, dočim jim je znani strokovnjak v gradnji velikih skakalnic švicar inž. Straumann oporekal. Trdil je, da skakalnice ne more biti v nevarnosti, če je skakalnica zgrajena pravilno. Planica je to trditve temeljito dokazala. Tudi na 14. kongresu FIS-e v Garmisch-Partenkirchenu od 1. do 14. februarja se bo vprašanje velikih skakalnic ponovno obravnavalo. Rezultat obravnavanja je že danes izven dvoma, kajti sportni razvoj smučskih skokov je na tehnikah na velikih skakalnicah pokazal, da ustrezajo v vsakem pogledu in da ne predstavljajo nikake ovire ali nevarnosti.

V decembru l. 1934 je predsednik FIS-e major Oestgaard naslovil na vse saveze okoliščino, kjer je poudarjal, da bi vsako povečanje sedanjih skakalnic ogrozilo zdrav razvoj smučskih skokov in bi bilo nevarno tudi za skakalce. Kongresi v St. Moritzu, Parizu in v Sollefeji so zastopali isto stališče. Vodstvo FIS-e je zato stalo na stališču, da se dovolijo le skakalnice, ki odgovarjajo Finisim normam in ki dovoljujejo maksimalen skok 70 m.

Praksa je pokazala, da so te določbe zastarele. Na številnih tekmah na velikih skakalnicah so bili mnogokrat doseženi skoki nad 70 m, v Planici celo 100 m, a se je pri vseh teh skokih pokazalo, da jih skakalci lahko zmore če je naprava v redu in da pri tem sportna stran ni uti malo prizadeta. Celotna Norveška, dežela predsednika FIS-e je v spoznanju tega zgradila mamutsko skakalnico v Reni, kjer so se celo vršili izbirne tekme za Garmisch in je Kongsgaard v brezhibnem slogu skočil 90 in pol metra.

V Garmischu bo šlo v prvi vrsti za to, če bo dovoljen pri specialni skakalni tekmi na veliki olimpijski skakalnici celoten zalet, da bodo lahko izbrali vsi možno dolžino skoka. Predsedništvo FIS-e pripravlja za kongres predlog, naj se zalet na olimpijski skakalnici skrajša toliko, da bodo možni skoki do največ 70 m. Po pisanju »Neue Leipziger Zeitung« pa bo ta predlog naletel na odpor pri Nemcih, Norveški, Ameriki, Švici, Japonski in drugih državah, kakor tudi pri tehničnem referentu FIS-e za skakalnice samem in sicer zato, ker ne gre ovirati naravnega razvoja smučarskega skakalnega sporta. Prepoved velikih skakalnic je nesmisel, kajti poedini savezi lahko vsak čas zabranijo start tekmovalcem, za katere mislijo, da se niso zreli za velike skakalnice in je s tem odstranjena vsaka nevarnost.

List zaključuje, da je izven dvoma, da bo kongres priznal olimpijske skakalnice in da bo moral tudi ustrežni skupni želji vseh olimpijskih kandidatov, ki zahtevajo, da se dovoli skakanje s polnim zaletom.

EVROPSKA GRETA GARBO pride po dolgem odmoru v Ljubljano v KINO UNION!

Brigita Helm

Gostovanje Elize Jovović - Kovačevske

Bolgarska umetnica je žela v Ljubljani zelo tople priznanje

Ljubljana 3. februarja. V stremiljenju za stiki med kulturo Bolgarov in Jugoslovenov, za izmenjavo literarnih, pevskih in glasbenih dobrin sosednih dveh držav in narodov naj prispevajo tudi operni prvaki z obeh strani. Doslej smo slišali bolgarskega tenorista in bolgarsko operno divo; te dni je nastopila dvakrat še prva lirčna sopranistka sofijske opere, gospa Eliza Jovović Kovačevska. Vse tri je sprejela ljubljanska publika z izredno toplino in uprav izredno radodarnim aplavdiranjem.

Ovacije, ki jih je bila snoči deležna gospa Kovačevska v partiji Manon, so dokazovale, da naše občinstvo pravilno razume veliki nacionalni in meddržavni pomen takih gostovanj. Prisrčno priznanje ni veljalo samo mladi pevki, nego je izražalo tudi željo, naj bi se utrdila in izpolnila stremiljenja, ki jih podpirata z vsemi sredstvi naša in bolgarska vlada.

Seveda želimo, da tudi Ljubljana pokaže, kakšne operne umetnike ima; želimo, da Bolgari spoznajo, da ima mala Ljubljana umetnico, kakršne Sofija za partiji Butterfly in Manon danes še nimajo.

Citali smo, da deluje ga, Kovačevska z velikim uspehom šele pet let na sofijskem odru, a da se izražajo bolgarske kritike izredno laskavo o njenih kreacijah. Citali

pa smo tudi zelo negativno kritiko v zagrebškem dnevniku. Oboje je pretirano.

Dasi se ga Kovačevska v igri, svojstvenem, originalnem podajanju opernih osebnosti, zlasti pa v lepoti, toplini, umetnosti petja, v temperamentu in šarmu lastne osebnosti ne more primerjati z našo primadono, ji moremo priznati, da je pevka velikega probnega glasu in igralske rutine, da je odlično muzikalna, da poje vrlo inteligentno in iskreno čustveno. Njenemu fraziranju in vokaliziranju gre vsa pohvala. Motila pa neka ostrina in rezkost glasu, ki se pojavljata včasih ter jemljeja organu toplino in zvočnost.

Zaradi premiere tragedije »Dies Irae« je nisem slišal v partiji Butterfly, toda z Manono je žela snoči v sliki s pismom in pred samostanom resnično velik, zaslužen uspeh. Tako je bil celotni vtis njenega nastopa prav zadovoljiv. Prejela je tudi cvetlični dar in bila nestrastno pozvana pred rampo. Čeprav obisk pri obeh predstavah ni bil razveseljen, je mogla biti bolgarska, tudi zunanje simpatična pevka, s sprejemom v naši operi popolnoma zadovoljna.

G. Banovec je v glavni tenorski partiji zelo ugaljal, ker je imel prav srečen večer in je za svojo kreacijo žel priznanje tudi na odprti sceni.

EVROPSKA GRETA GARBO pride po dolgem odmoru v Ljubljano v KINO UNION!

Brigita Helm

Umor siromaka v Metliki

Umrjen je bil Jakob Pečar — Umora je osumljen njegov sin, ki je italijanski državljani

Metlika, 3. februarja. Včeraj zjutraj se je naglo raznesla po Metliki vest, da so ubili starega Jakoba Pečarja in da je bilo vmičeno v Valjavčovo trgovino s čevlji.

Krvavi zločin je bil odkrit že zgodaj zjutraj. Čevljarji pomočnik Anton Zugelj se je okrog pol 12. ponoči vračal domov, ko je ves presenečen začul z Veselice več strelov, ki so jim sledili klici na pomoč. Mišlil je pa, da rogovilijo tam ponočnjaki. Zjutraj je pa povedal svojemu mostru, da je slišal strele. Z mojim strom g. Kremescom sta odšla na Veselico, kjer sta v Golobčevi zidnici, v kateri je stanoval 67 letni zidar Jakob Pečar, opazila vmičena vrata. Takoj sta vstopila in v drugi sobi zagledala na tleh v krvi Jakoba ubitega. Nemudoma sta pobegla nazaj v mesto in obvestila orožnike. Komandir postaje g. Zidove je brž odšel v zidnico in odredil, da so zastražili. Pečar je bil ubit najbrže s kolom. Zrtov zločina ni na levem senu večji rano, pa tudi spodnji del telesa je hudo poškodovan.

Jakob Pečar je bil v Metliki in okolici splošno znan. Doma je bil iz Barkovlja pri Trstu, v Metliko je prišel pred 20 leti. Zadnja leta se je preživljal skromno, toda pošteno s priložnostnim delom, a popravljajem pečl, štedilnikov itd. Starček ni imel nikakega premoženja, zato se splošno domneva, da je bil ubit iz maščevanja. Kdo bi prišel kot morilec v peštev, je težko reči. Ni izključeno, da so starčka ubili tujci, ki so nemara pričakovali v hiši večji plen,

pa se jim je še krepki Pečar postavil v bran.

Pri Pečarju je do lanskega leta živel njegov sin. Stanovala sta tedaj v zidnici Kmetijske podružnice v Metliki na Veselici. Sin Marjan je bil izučen mehanik in je s popraviljanjem strojev precej zaslužil. Kmalu pa se je sin privadil tudi nepoštenih poslov in se zaradi tega z očetom nista razumela. Med njima je prišlo čisto do hudih preprirov. Marjan je bil napram očetu surov in je že tedaj mislil na maščevanje. Nekdo je v sobo, kjer je oče spal, napeljal plin goratega oglja, tako da bi se bil stari skoraj zadušil. Oče pa je pravzaprav opazil nevarnost in tako ušel gotovi smrti. Naslednji dan je prijavil sina sreškemu sodišču v Metliki radi vmičev in zidnice, iz katerih je kradel vino in drugo kar mu je prišlo pod roko. Sina so zapirali, a ko je prišel iz zapore, je zopet kradel. Slednjč so ga naše oblasti, kot italijanskega državljana in nadležnega tujca izgnale. Zdar Pečarjevega sina že dolgo ni bilo na spregled, ker ga zaradi tatvine zasleduje tudi sodišče v Novem mestu.

Oče je živel pred nasilnem sinom v večnem strahu. Iz previdnosti je vedno menjaval svoje bivališče in se šele pred kratkim preselil v Golobčovo zidnico. Ljudem je bila znana njegova bojazan pred sinom, saj je pripovedoval, da ima v svrbo obrambe vedno pripravljeno sekuro pod gljavjem. Še v soboto je mož potožil nekemu krojaču, kako se boji sina in kako se počuti zapuščenega. Krojač mu je sve-

toval, naj nikar ne hodi ponoči domov, pa ga Pečar ni ubogal. Odšel je domov in v smrt. Pečar je najbrž slutil ali celo dobro vedel, da je sin kje blizu. Izključeno celo ni, da sta se v zadnjih dneh srečala in se znova sporekla. Orožniki vodijo sicer preiskavo tudi v drugih smereh, a ne izključujejo možnosti, da bi bil sin morilec lastnega očeta. Šaj ga je hotel že popreje umoriti s plinom in tudi grozil mu je, da ga bo ubil. Sum je torej utemeljen.

Metliški orožniki so že včeraj zaprosili za pomoč iz Ljubljane in je popoldne odpotoval v Metliko tudi policijski daktioskop g. Podobnik. Truplo pokojnega Pečarja so danes prepeljali v mrtvašnico, kjer je bilo dopoldne obducirano.

Ponoči je bil pa izvršen v Metliki tudi drzen vlom v trgovino Ivana Izjavca. Neznanci so trgovino popolnoma izropali. Po približni cenitvi so odnesli za okrog 20.000 Din blaga, čaviljev in usnenih izdelkov. Na bližnjem Pungartu so našli ljudje zjutraj večje število skatel od čevljev, prav blizu pa tudi okrvavljen kol, zaradi česar sklepajo, da sta oba zločina v zvezi.

To pa seve ni še povsem gotovo in ni izključeno, da gre za dva popolnoma ločena zločina. Pri vmiču je delovalo več oseb in je posestnika Urhova, ki stanuje ob glavni cesti, čula ponoči tekanje po cesti mimo hiše. Sodijo tudi, da so imeli zločinci na razpolago avtomobil, ker je več prebivalcev čulo okrog polnoči brnenje avtomobila.

Joško Bevc pred sodniki

Ljubljana 3. februarja. Predlanskim v novembru je vzbudil naša javnost mnogo zanimanja afera zobotehnika Joška Bevca. Policija je odredila preiskavo v njegovem ateljeju in posledica je bila sodna preiskava in obtožba. Danes se je Joško Bevc zagovarjal pred sodiščem. Razprava se je pričela ob pol 9. pred tričlanskim senatom, ki mu predseduje s. o. s. Ivan Brelih, prisodnika pa sta Alojzij Kobal in Franc Gorečan, a obtožbo zastopa državni tožilec Branko Goslar.

Joško Bevc, rojen 10. marca 1902 v Ljubljani, je obtožen zločina zoper javno moralo po paragrafi 275 in 288 kazenskega zakona in prestopka goljufije po paragrafu 344, ker je baje izvalil posestnici Ivanki Ajdovec hranilno knjižico z vlogo 21.244 Din in jo potem prodal.

Z Bevcem vred sedi na zatožni klopi Joško D. uradnik iz Ljubljane, rojen 22. III. 1902, v Ljubljani, obtožen treh prestopkov zoper javno moralo po § 288. Glavnege obtožbenca Bevca zagovarja dr. Albin Kandare, Joška pa dr. Oto Fettich.

Razprava je tajna in bo najbrž trajala ves dan. Sodisce je k zaslišanju povabila 22 prič.

Z. K. D.

DANES ob 14.30 prekrasen film

LEGONG

PLESALKA BOGOV

Naše progovno delavstvo

Ljubljana, 3. februarja. Eno najtežjih vprašanj, ki danes zadeva prebivalstvo dravske banovine odnošna del delavskega sloja, je gotovo vprašanje uslužbenecv oziroma delavcev pri progovnih sekcijah na naših državnih železnica. Dravska banovina je v splošnem pasivna pokrajina, kjer ni mogoče poleg službe, ki jo posameznik opravlja, imeti še zemlje ali posestva, če pa jo kdo ima, so to zelo redki primeri. Naše časopisje brez razlike politične orijentiranosti se je bavilo v obširnih člankih s težkim položajem našega rudarskega delavstva, kateremu podjetja, ki izkoriščajo rudnike v dravski banovini, niso dala za njegovo in človeku primerno preživljanje potrebnega zasluzka. Ze opetovano je bilo ugotovljeno, da je Sloveniji pasivna in da je treba slovensko delavstvo tretirati drugače nego v ostalih pokrajinah države.

Pri tem pa se je pozabljalo na progovne delavce zaposlene pri državnih železnica, ki so v gmočnem pogledu mnogo na slabšem kakor recimo rudarji v trboveljskih revirjih, ali industrijski delavci odnošna ostali delavci v državnih ustanovah. Samo na področju Ljubljanske železniške direkcije je nad 2500 progovnih delavcev, pa jih je glede na stanje naših železnic še premalo. Da je položaj našega progovnega delavstva res obupen in da je nujno potrebna pomoč, je najboljši dokaz to, da dela progovno delavstvo mesečno komaj po 6 do 10 dni pri plači 20.— do 30.— Din dnevno, kar je premalo že za preživljanje poedinca, kaj šele za preživljanje družinskih članov. Toda varel bi se, kdor bi to plačo množil s številom delovnih dni, ker je treba od zasluzka odbiti še razne davjave in sicer v taki višini, da čisto zasluzek ne dosega niti vseh odtegljajev, ki jih mora dati nazaj upravi.

Tu po zamujenem ne bodo več pomagale nobene protituberkulozne lige, temveč je treba zagotoviti našemu progovnemu delavstvu, temu proletarijatu brez vsakega koščka zemlje, primeren zasluzek vsaj za najskromnejše preživljanje.

Ta naš delavec ne zahteva nemogočih stvari, prosi in moleduje pa že leta in leta vsaj za ono, kar mu po vseh bojnih in človeških postavah gre. Ta naš delavec ni revolucijonar, temveč globoko nacionalen in dobro vzgojen, če pa je nezadovoljen, moramo iskati vzrok samo v tem, da nima zadostnih oziroma niti najpotrebnejših

Brigita Helm

EVROPSKA GRETA GARBO pride po dolgem odmoru v Ljubljano v KINO UNION!

sredstev za najskromnejše preživljanje. Dolžnost države in merodajnih faktorjev je, da progovnemu delavstvu v dravski banovini omogočijo večjo zaposlitev, s tem pa seveda tudi večji zasluzek, kar ne more in ne sme biti nemogoča stvar.

Prepričani smo, da bo apel bednih progovnih delavcev našel polno razumevanje in merodajnih mestih ter da se bo progovno delavstvo v dravski banovini, tretiralo drugače nego v bogatejših delih naše države, kjer je prav za prav plača, ki jo prejema od države, samo približek k njegovemu hišnemu gospodarstvu.

J. K.

Trboveljski Sokoli na Viču

Vič, 3. februarja. Kot uvod v letošnje predpustne zabave je priredilo Društvo za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma na Viču v soboto zvečer zabavni večer pod devizo »Pridite zares — na smeh in ples«. Vabilo društva se je odzvalo občinstvo v izrednem številu, zlasti lepa je bila udeležba Ljubljancev, ki so kljub številnim prireditvam v mestu prišli med viške Sokole. Posebno zanimanje pa so vzbudili gostje — člani sokolskega gledališkega odra iz Trbovelj, ki so se radevolje odzvali vabilu viškega društva in nam priredili večer smeha in zabave, ki bo ostal številnim posetnikom v trajnem spominu. Bratje iz Trbovelj so nam pokazali 7 izbranih komičnih točk, ki so skoraj vse močno užgale. Ze prva točka panoptikon, ki ga je izvajal izborni komik br. Jože Paternost je izzvala pri občinstvu navdušenje pohvalo in aplavz. Salve smeha so se stopnjevale od točke do točke. Kot druga je bila »Hribovci« kvartet in ples, pod vodstvom br. Raka in Odlazka. S svojim nastopom in plesom dveh brhkih plesalk so vzbudili ogromen aplavz in so morali točko ponoviti. Ko se je aplavz polegel nam je pokazal br. Plavšak »Menežarije«, ki je s svojim opisom živali vzbudil kirohot in obilo zabave v dvorani. Enako je bil prav posrečen nastop istega brata »Lajnarjeme«.

Največje zanimanje je vzbudila reportaža iz Adis Abebe, ki jo je izvršno vodil br. Paternost. Občinstvo je navdušeno ploskalo nastopajočim bratom. Lep je bil nastop »Baleta v troje«, višek večera pa je bil nastop »Društva narodov«, pod predsedstvom br. Raka. Izvrstna scenerija, posrečene maske vseh petih članov DN so vzbujali pri občinstvu salve smeha in navdušene ovacije, ki se niso polegale tako dolgo, dokler niso vrli Trboveljčani točko ponovili. Po končanem sporedu se je razvila v dvorani neprilijena zabava s plesom, kjer je neumorno sviral sokolski orkester pomnožen s člani trboveljskega orkestra, pod taktirko br. Šerbeca, dočim je vodil pevske točke br. Rudi Dolničar iz Trbovelj. Bratom iz Trbovelj izrekamo svojo iskreno zahvalo in samo želimo, da bi nam na Viču zopet priredili kmalu tako lep in zabaven večer.

V. smuške tekme SSKJ

Ljubljana, 3. februarja. Pod naslovom »Maribor — Pohorje« je priredilni odbor za V. smuške tekme Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije izdal lično propagandno publikacijo, ki ji v našem turističnem propagandnem gradivu po opremiti in vsebini skoraj ni primere. Publikacija krasi predvsem velika slika Nj. Vel. kralja Petra II. pokrovitelja saveznih sokolskih tekem na Pohorju, a iz ostale vsebine naj omenimo poziv staroste mariborske župe, narodnega poslanca dr. Milana Goriska, sestavek »Sokoli na Pohorju«, ki ga je prispeval I. podstarosta SSKJ Engelbert Gangl, članek »Vrnilo se k naravi, ki ga je napisal savezni načelnik dr. Pihler, poziv savezne načelnice Skalarjeve »Se-strame«, Krejčikovo tolmačenje »Zakaj mora sokolstvo smučarstvu poklonjati posebno pozornost?«, Macanovičovo zgodovino smučarskega sporta med Sokoli, dr. Mihaličev sestavek »Sokolska planinska kočna na Pohorju«, Stružnikov opis »Pohorja in njegovi postojank« in program samih tekem, ki so zaradi neugodnih snežnih razmer odgodene na sredo februarja.

Skrbno izbrani tekst krasi nad 15 izredno lepih zimskih motivov s Pohorja in Kamniških planin, ki so največjomejše priče zimskih lepot teh alpskih pokrajin.

Naglasiti moramo razveseljivo dejstvo, da je skoraj vsaka nova propagandna publikacija, ki izide o naših krajih, res umetniško delo, ki odgovarja vsem zahtevam sodobne propagande in ki se more kosati z vsemi podobnimi inozemskimi deli.

Iz Zagorja

Poverjeništvu združenja trgovcev v Zagorju se tem potom javno zahvaljuje nižje navedenim trdkam, ki so prispevale za božično nabiralo akcijo revnim otrokom brezposelnih rudarjev v Zagorju, kako sledi: Milana Merima, Krusavec Din 200, V. Brauns, Celje Din 200, Unio, d. d. Maribor, Din 100, A. Šarabon Din 100, Zdravne tov. firma Din 100, L. Mikuš Din 100, V. Meden Din 50, vsi v Ljubljani, Sidel d. d. Din 50, iz Zagreba. V blagu so pa prispevale naslednje trdkice: V. Bizjak, Zagreb 1 vrečo moke Ogl. Mautner d. d. Zagreb 1 balo kontenine, Oetker, 1 zavoj Oetkerjevih praškov, F. Ks. Lešnik, 1 zav. Maggi, oba v Mariboru, A. Savnik, Škofja Loka, 5 jopic, Favorit, d. d. Zemun, 1 zav. kav. pridan, Apetit d. d. Kamnik, 30 kg testenin, Alga Sušak, razni Alga izdelki, Celjska mlarna, 1 zavitek raznega mila, Jos. Benko, Murska sobota, 30 kg salame, I. Jelanič, 40 kg riža, Jugopražarna, del. 30 kg žitne kave, Proja, d. d. 2 zab. sl. kave, Kolinska d. d. 1 zav. kavnih pridakov, I. C. Mayer, 1 zav. manufakt. robe, F. Hrcho-

rič, 1 zav. manufakt. robe, Souvan, 1 kos barhenta, I. Bonač, razne šolske predmete, I. Tičar, razne šolske potrebščine, Zeschko, razne pap. in šol. predmete, F. Zorn, 3 nahrbnike, A. Krisper, razne plet. predmete, vsi iz Ljubljane. Vsem imenovanim darovalcem, kakor tudi gg. trgovcem iz Zagorja, ki so prispevali v razmen blagu, v imenu najbednejših se enkrat prisrčno zahvala.

— Čestna dela. Sreski cestni odbor bo preložil ovinek na banovinski cesti Zagorje — Trbovlje in je v to svrhu prejel v svoj proračun Din 25.000. Ovinka na tej cesti pri Koprivcu in Križaniču sta zelo ovirala cestni promet v smeri proti Trbovljam. Načrt za regulacijo je že napravljen in potrebno je samo še odkupiti svet po katerem bo tekla regulirana cesta.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 3. februarja, katoličanski: Blaž.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ti si moje solnce (Taubert). Kino Ideal: Trafika. ZKD: Legong — plesalka bogov ob 14.30 v Matici. Kino Union: Njen največji uspeh. Kino Sloga: Jesenski manevri. Kino Šiška: Stari in mladi kralj. Ljudska univerza: Predavanje univ. prof. ing. Iga Pehanija »Problem nafte sploh in v Evropi« ob 20 v Delavski zbornici.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1, Rahovec, Kongresni trg 12 in Nada Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Iz Maribora

— Otvoritev slikarske razstave. Včeraj dopoldne je v bivših Berdajsovih prostorih v gradu otvoril razstavo akademski slikar Slavko Tomerlin iz Zagreba, ki je nedavno s svojimi deli uspel tudi v Ljubljani. Tomerlin se nam je predstavil s 7 deli, predvsem z olji s folklorističnimi ter pokrajinskimi motivi. Mariborčane predvsem zanimajo slike, ki prikazujejo pestro narodno življenje Hrvaške, Slavonije, Dalmacije in pa zlasti lepi motivi iz Južne Srbije.

— Koncertno recitacijski večer Ljubljancev. Trije člani Narodnega gledališča v Ljubljani nastopijo na koncertno recitacijskem večeru v torek 4. t. m. To so znani režiser in izvrstni igravec ljubljanske drame g. Milan Skrbinek, ki bo recitiral odlomke iz nekaterih Shakespearijevih dram, g. Angel Jarc, član ljubljanske opere, ki bo pel raze pesmi in operne arije ter g. dr. Danilo Švara, ki bo oskrbel klavirsko spremljavo. Na večeru sodeluje v dogovorih s svojim očetom tudi Majda Skrbinskova.

— Čudak v policijskih zaporih. Včeraj se je oblastem javil 52letni potnik Koloman B. iz Prevalj ter prepričeval stražnika, da je izvršil neko kaznivo dejanje in naj ga zato zapro. Med zasliševanjem je Koloman kazal znake duševne zmedenosti. Pripovedoval je o družinskih razprtijah, nato zopet, da mu je neki italijanski trgovec dolguje veliko vsoto denarja. Med pripovedovanjem je nervozno mečkal med prsti precej dolgo vrv in zatrjeval, da se bo obesil. Ker je bila nevarnost, da mož svojo namero res izvrši, so ga dali v policijski zapor, kjer nanj pazijo, da bi ne izvršil samomora. Policija bo poizvedela, kaj je resničnega na njegovih izpovedbah.

— V Abesinijo je hotel Avstrijski orožnik. V Piblerku prišli 37letnega na Vrhniko pristojnega strojnega kurjača Karla Miheva, ki je brez dovoljenja prekorachil na Holmecu pri Prevaljah državno mejo. Ko so ga zastihali, je Mihevo izpovedal, da je nameraval iz Avstrije potovati v Abesinijo, kjer bi se boril proti Italijanom. Toda namesto v Abesinijo, je Mihevo moral na mariborski obmejni policijski komisariat.

— Za šahovsko prvenstvo Maribora. V torek, 4. t. m. se bo v kavarni »Centrale« pričel šahovski turnir za prvenstvo Maribora. Borilo se bo 16 najboljših mariborskih šahistov in vlada v Mariboru za izid turnirja izredno zanimanje. Igrali bodo vsak torek in petek ob 20. uri.

— Denar in zlatino. Ko je bila zasebnica Ursula Lovrečec s Tržaške ceste 2 v mestu, je v vmiču njevo stanovanje neznanec in ukradel 1000 dinarjev gotovine, zlato uro in zlat prstan ter nato brez sledu izginil. Policijski daktioskop g. Grobin ni našel prstnih odtisov, ker je v vmičlec delal v rokavicah.

— Koncertno-recitacijski večer bo v torek 4. t. m. Nastopijo z običajnim programom Ljubljancevi Milan Skrbinek, Angel Jarc, dr. Danilo Švara in Majda Skrbinskova.

— S kolom nad očeta. V Prosenjakovcih se je spozabil posestniški sin Viljem G. nad svojim starim očetom ter ga s kolom udaril po glavi in mu zadal težke poškodbe. Sin je bil pijan.

Uradniška menza

v Ljubljani sporoča svojim cenjenim članom in gostom, da se dne 5. februarja seli v KOLODVORSKO ULICO ŠTEV. 8, BLIZU HOTELA »STRU-KELJ«. Radi sedanje ugodnejše lege vabimo tudi vse bivše člane in goste, da se poslužijo svoje najstarejše socialne ustanove.

Odbor.

DNEVNE VESTI

— Vse naše izvenljubljanske naročnike, ki so z naročnino za tri ali več mesecev na dolgu, vlijudno opozarjamo, da jim bomo z jutrišnjim dnevom list ustavili. Ker smo vsakemu posebej poslali položnico in na njej označili dolžni znesek, prosimo, da nam vsi prazidati le zneske čim prej nakazujejo, nar kar jim bomo takoj zopet pričeli redno pošiljati list.

— Gospodarski stiki med Jugoslavijo in Poljako. Pred štirimi leti je bil ustanovljen v Beogradu poljsko - jugoslovanski gospodarski odbor, ki deluje na poglobitvi gospodarskih stikov med obema državama in je dosegel že prav lepe uspehe. Naš izvoz na Poljsko je narasel od leta 1933 na 10.000.000 in je znašal predlaskim 45.182.000 Din. Mnogo je storil odbor tudi za medsebojno spoznavanje Poljakov in Jugoslovancev. Včeraj je imel poljsko - jugoslovanski gospodarski odbor občni zbor in je poslovne poročila je razvilno, da je bilo njegovo delovanje tudi lani zelo uspešno.

KINO SLOGA

(Telefon 27-30)

Najnovejša filmska opereta! Vsa Ljubljana je navdušena! Ogledajte si še danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri film **Jesenski manevri**
Vesela, zabavna vsebina! Mnogo muzike Roberta Stolza in petja Hans Soehner, Ida Wüst, Susi Lanner, Leo Slezak
Krasno dopolnilo in nov zvočni tednik.

— Veliko gospodarsko zborovanje v Beogradu. Včeraj so zborovali v Beogradu hišni posestniki in lastniki nepremičnin, ki so razpravljali o razdolžitvi in poživitvi narodnega gospodarstva. Na zborovanju je govoril med drugimi minister javnih del Kozul, ki je dejal, da vsi vidimo in čutimo kako je gospodarsko življenje zastalo in čutimo potrebo, da se gospodarsko kolo znova zasuje in spravi iz blata kamor je zaslilo. Vprašanje razdolžitve in poživljenja gospodarstva moramo smatrati za važen problem. Minister je dejal, da se morajo vsi gospodarski krogi združiti na temle programu: našega človeka hočemo dvigniti na nivo kulturnega človeka evropskega zapada, zahtevamo zboljšanje njegovega položaja potom prosvete in go spodarstva, hočemo narodno finančno politiko, da bo nacionalni denar zares naroden in da bo služil samo izmenjavi dobrin ter da bo pod najstrožjo kontrolo države.

Oči čarne PRIDE! KINO SLOGA!

— Rumunski državljani, rojeni leta 1915, ki stalno bivajo v dravski banovini se pozivljajo, da se radi rekrutacije javijo od 5. do 10. februarja 1936 pri kr. rumunskem poslanstvu v Beogradu in prinesejo s seboj: 1.) uverjenje o državljanstvu in polni list, 2.) krstni ali rojstni list, 3.) šolsko spričevalo.
— Iz Zopet je grmelo in lilo. Čim bolj nam vremenslovci napovedujejo prihod mraza, tem topleje je in tem bolj lilo. Ze v petek zvečer bi bil moral doseči naše kraje mrz val, pa ga ni bilo, nasprotno, dobili smo zopet mračen jug z nalivi, da je celo v planinah deževalo. Včeraj smo imeli pravo aprilsko vreme, ponoči je pa zopet lilo in grmelo. Grmenje ob tem času prinese navadno sneg, letos je pa vse naroke in tako tudi sneg zaman pričakujemo.
— V splitskem gledališču so se udrila tla. Bivša hrvaška seljačka stranka je priredila snovi v splitskem gledališču velik ples. Gledališče je bilo nabito polno, saj je prišlo na ples okrog 4.000 ljudi, dasi je prostora za 2.600 ljudi. Okrog ponoči so se pa betonska tla v parterju nenkrat do 20 cm udrila in ob straneh razpokala. Sreča v nesreči je bila, da je šlo udiranje počasi, ker bi sicer nastala panika in katastrofa bi bila neizogibna. Gledališče je zgrajeno na močvirnatih tleh in ob velikem deževju se rado pripeti, da pride voda v parter. Tako je bilo najbrže tudi zdaj. Voda je izpodjedala tla, ki so se udrila. Škoda je velika, saj bo treba temelje popraviti.
— V Zagrebu to gre. V soboto zvečer so imeli v Zagrebu novinarski ples, ki zbere vsako leto zagrebško elito in na katerem se pokaže v polni mri kaj zmora bogati Zagreb. Današnji zagrebški list priložuje nad dve strani dolgo poročilo o elitnem no-

vinarskem plesu in naštevane ne samo vse količnik ugledne udeležence, temveč opisuje tudi do najmanjših podrobnosti kaj so imele na sebi imenitnejše dame in gospodične. Pri nas bi bil takoj ogenj v strehi, če bi tako lepo in podrobno opisali kako so bile gospe in gospodične na plesu oblečene, v Zagrebu pa vlada v tem pogledu večja širokogrudnost, ker tudi revščina ni tako velika kakor v Ljubljani.

— Prva monografija o slovenski zemlji. V založbi Slovenske matice je kot izredna publikacija pravkar izšel 1. zvezek široko zasnovane monografije »Slovenija« izpod peresa univ. prof. dr. Antona Melika. Prvi zvezek obsega 402 strani s 120 slikami in tabelami in tremi kartami, od katerih je ena dvobarvna, 1. zvezek obsega poglavja: Geografski značaj in geografsko - politični položaj Slovenije, Površinsko lice, Podnebje in vodne razmere, Rastje in živali na našem ozemlju, Potek poselitve. Z drugim zvezkom, ki izide spomladi in bo približno enako obsežen, bo zaključen splošni geografski opis Slovenije. S tem delom do bimo prvi geografski opis vsega ozemlja, kjer prebivajo Slovenci strnjeno, ne glede na državne meje. Subskribenti dobe izšli 1. zvezek broširan za 120 Din, vezanega za 134 Din, drugi za 140 oziroma 160 Din. Knjiga, ki je važna še posebno za znanstvenike, učitelje, šole, gospodarstvenike, politike, častnike, se narača pri Slovenski matici, Ljubljana, Kongresni trg 7.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nestalno vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Mariboru, Beogradu in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu in Sarajevu 15, v Beogradu in Splitu 14, v Ljubljani 13, v Rogaški Slatini 12, v Mariboru 11, v Skopju 10, Davi je kazal barometer v Ljubljani 746,2, temperatura je znašala 2.

— V smrt, ker jo je zapustil fant. V soboto popoldne se je obesila v Beogradu delavka Nadežda Popović. Kot 15letna deklica se je seznanila z nekim trgovcem, s katerim sta se imela rada sedem let. Zdaj se je pa izkazalo, da jo je ves čas vlekel za nos. Ko ji je povedal, da se ne more poročiti z njo, češ da mu starši tega ne dovolijo, je obupala nad življenjem Deloma je zakrivilo njeno smrt tudi to, da ni imela dote. Bila je zelo lepa, toda lepota v današnjih časih nič ne pomaga, če ni denarja.

— Dve človeški žrtvi za 70 frankov. Zabeležili smo že vest, da so francoske oblasti na francosko - italijanski meji aretirale dva Jugoslovence, Josipa Kaiserja in nekega Gutešo, ki sta ubila v Saloni blizu Marseille hotelirja Aragona in njegovo mater. Zločin je zasnoval Kaiser, ki je hotelirja tudi zabodel, njegovo mater je pa zabodel Guteša. Zločina sta najbrže mislila, da ima hotelir mnogo denarja, pa sta dobila samo 70 frankov.

Oči čarne PRIDE! KINO SLOGA!

— Izpremembra radioprograma. V radioprogramu je bila za sredo ob 20 opera. Ta odpade namesto nje; ob 20: Risto Savinov večer (Slovanski vokalni kvintet), ob 20.45: radijski orkester, ob 21.15: klavirski koncert (Prof. Pavel Sivie), ob 22: poročila, ob 22.15: radijski orkester.

Iz Ljubljane

— Tudi vremenska hišica je v krizi. Vremenska hišica je bila doslej središče amaterskih vremenslovcev. Vsak dan so se zbirali po večkrat od nji ter napovedovali vreme za več dni naprej. Tudi drugi mesečani, ki se ne zanimajo samo za vreme, so prihajali pogosto v Zvezdo povpraševati barometer za svet, preden so šli na izlet. Ze dolga desetletja je bila vremenska hišica največja znamenitost v Zvezdi in prijatelji stare Zvezde so se najbolj bali, da bo regulacija odnesla meteorološko postajo. Zdaj se je zgodila skoraj prav tako velika nesreča. Vremenska postaja najbrže nima več nobenih subvencij ter je zaradi tega barometer odpovedal službo. Rapidno je zdrknil na najnižjo točko ter se trdovratno nikamor več ne premakne. Včeraj ga niso mogle oživiti cele množice stalnih obiskovalcev. Resignirano so ugotavljali, da je to izredno slab omen, kajti vremenska po-

staja je funkcionirala tudi v najslabših časih kolikor toliko. Včasih se je sicer toplomer zmotil za nekaj stopinj in barometer je imel sam svoj tlak, vendar se nad tem ni nihče pritoževal, saj so ti častitljivi instrumenti včasih zaradi tega napovedovali najbolj sanesljivo vreme.

— Uj Pokopališče za starine. Ob Ljubljani na Galusovem nabrežju je trg za starino, ki pa nima nič skupnega s pokopališčem za staro robo, ki je tudi ob Ljubljani, a na drugem bregu. Na Krakovskem nasipu ob ustju Gradaščice so jeseni precej razširili nabrežje, ker so zbetonirali daleč od ceste obrežni zid in opornike za bodoči razširjeni most. Med oporniki in cesto je nastal prepad, ki bi ga bilo treba zasuti. Povečini so ga zasuli z zemljo, vendar ne do vrha, da je ostalo še dovolj prostora za odlaganje stare pločevine, posode in raznih rekvizitov, ki so izgubili spoštovanje v očeh meščanov. Lahko upamo, da bo jama kmalu zasuta.

— Uj Ljubljana v znamenja predpusta. V soboto in tudi včeraj je bilo v Ljubljani več dobro obiskanih predpustnih prireditev. Rekord je odnesel planinski ples na Taboru, kjer je že ob 21. zmanjkalo vstopnic in pol ure pozneje je morala policija zaradi prevelikega navala zapreti vrata. V Lepo okrašen dvorani, spremljeni v gorsko pokrajino, so se planinci izvrstno zabavali in rajali do ranega jutra. — V Zvezdi je priredilo svoj ples Društvo obrtnikov v Ljubljani, v Delavski zbornici pa »Zarja« in železničarji. Obe dvorani sta bili polni in povsod je vladalo veselo razpoloženje.

KINO UNION

Telef. 2221.

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri poje

Marta Eggerth

v prel-pem filmu veselja, mladosti in petja

Njen največji uspeh

Dopolnilo: Odloniki iz opere »Carmen« in najnovejši zvočni tednik o pogrebnih svečanostih. Kralj, namestnik-prince Pavle v Londonu.

— Uj Nov grob. V zavetišču Sv. Jožefa na Vidovdanski cesti 9. je v soboto ponoči izdihnil g. Jurij Jezeršek, 94letnik, pokojnik je bil eden najstarejših Ljubljancev, polnih 42 let je služoval pri železnici. Bil je trikrat poročen, a vse tri žene so odšle pred njim v večnost. Rodilo se mu je 21. oktobra, od katerih pa žive samo še štirje sinovi, med njimi ravnatelj naše tiskarne g. Fran Jezeršek in tri hčerke. K večnemu počitku ga položijo jutri ob 15. Pogreb bo izpred zavetišča Sv. Jožefa. Naj mu bo lahka zemlja, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje.

— Tudi moderna glasba je lepa in prav lahko dostopna tudi najširšim plastem poslušalcev. Nekaj najzanimivejših del iz slovenske literature prinaša prihodnji koncert Glasbene Matice ljubljanske, odnosno njenega pevskega zbora, ki bo v petek, 7. t. m. zvečer v opernem gledališču. Ostarček Magnificat je imel že takrat, ko ga je pel učiteljski zbor s spremljevanjem klavirja zelo pomemben uspeh. Učinkovitejši bo sedaj, ko se prvič izvaja s spremljevanjem velikega orkestra. Gospa Bernot-Golobova je dosegla

Oči čarne PRIDE! KINO SLOGA!

z izvedbo Svarovega Brodnika izreden uspeh v Rimu in pred par meseci na intimnem koncertu v Ljubljani. Za petkovo izvedbo je napisal dr. Svara spremljevanje velikega orkestra. Simfonična slika Rusa Mosolova Zvezdolvarnica je bila do sedaj še na vsakem koncertu po dvakrat, celo trikrat izvajana zaporedoma. Slovenskega Religiofonija pa nam odpira naravnost nov svet. Vse najglavnejše veroizpovedi nastopajo v tem delu v tipičnih svojih spvih na prastaro originalno besedilo. Tako zanimiv koncert, da ga mora slišati pač vsakdo, ki se zanima za glasbeno življenje predvsem pa za slovenska glasbena dela. Predprodaja v Matici knjižarni.

— Uj Zastrupljenje z lizolom. Davi okrog 6. je prišel v stranišče na Kongresni trg neki mladenič in prosil oskrbnico za ključ. Iz stranišča ga pa tako dolgo ni bilo, da je oskrbnica maloma pozabila nanj. Mislila je, da je že odšel, a ko je nekoli pred 8. hotela vrata odprti, je videla, da so zaklenjena. Ker se na trkanje ni nihče odzval, je poklicala stražnika. Siloma so odprli vrata in našli na tleh nezvestnega 23-letnega brezposelnega delavca Stanka P. iz Ljubljane. Po-

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri

RICHARD TAUBER

POJE V SVOJEM VELEFILMU

Ti si moje sonce

pit je večjo količino lizola. Na pomoč pozvani reševalci so ga prepeljali v bolnišnico, kjer se pa vse dopoldne ni zavedel. Ker je dve uri ležal brez vsake pomoči, je njegovo stanje brezupno.
— Uj Rezervni oficirji, ki reflektirajo na železniško legitimacijo, naj predlože izpolnjeni obrazec s sliko po navodilih zadnje okrožnice najkasneje do 21. februarja. Po tem datumu se legitimacije dolgo ne bodo potrajale. Uprava ljubljanskega pododborja.

Iz Trbovelj

— Odhod agilnega sokolskega delavca: Na lastno prošnjo je premeščen iz tukajšnje postaje na postajo Zidani most prometnik g. Gala Gojmir. Ko je pred tremi leti prišel na tukajšno postajo, se je takoj oprijel dela pri Sokolu in kmalu zaslovel kot eden najboljših telovadcev in plavčev. Pravtako gibčen, kakor je bil na telovadnem orodju, je bil tudi v vodi. Pod okriljem tukajšnje Sokola je ustanovil plavalni odsek in je bil že prva leta izbran za načelnika župnega plavalnega odseka. Organiziral in vodil je več sokolskih plavalnih tekem, tako v tukajšnjem občinskem kopališču, kakor v Rimskih toplicah. Laskem i. dr. Kadarkoli pa je nastopil ta krepki, mišičasti sokolski telovadec, vedno je s svojimi vratolomnimi telovadnimi podvigi zadivil vse gledalce, zlasti njegovi nastopi na Silvestrov večer in pri ponavljanju večera so mu prinesli sloves Sokola-atleta. — Njegovi sokolski tovariši in bratje so mu snoči priredili v sokolskem domu lepo in prisrčno odhodnico. Imenom njegove stanovske organizacije narodnih železničarjev in brodarjev se je od odhajajočega tovariša v prisrčnih besedah poslovil predsednik te organizacije g. Paternost, pravtako prisrčno pa se je imenom Sokola, ki ga bo zelo pogrešal, poslovil društveni tajnik g. Plavsak ml. Želeč mu mnogo uspehov na novem službenem mestu, zlasti pa, da bi tudi na novem službenem mestu enako intenzivno deloval za napredek sokolske misli. — G. Gala se je vsem tovaršem in bratom iskreno zahvalil za prisrčno slovo, ki so mu ga priredili ter pripomnil, da se bo vedno z veseljem spominjal Sokolov in vseh Trboveljčanov, ki jih je spoznal kot poštene, prične in dobre ljudi.

— Vojaška zglasitev. Uprava občine v Trbovljah (Vojaški oddelek) poziva k vojaški zglasitvi sledeče obveznike: 1. Vse v Trbovljah stanujoče mladeniče, ki so rojeni leta 1918 — ne glede na pristojnost. 2. Vse v Trbovljah bivajoče, pa drugim pristojne mladeniče, ki so rojeni v letu 1909 do 1910, ki dosedaj še sploh niso bili pregledani, ali pa so bili pregledani in proglašeni za začasno nesposobne in da želijo biti pregledani v letu 1936. v Trbovljah. 3. Vse obveznike operativne in rezervne vojske do 50. leta starosti, ki so postali iz kakršnegakoli vzroka pri izvrševanju poklica, za nadalnje izvrševanje vojaške službe nesposobni. Mladeniči rojeni leta 1918, naj prinesejo s seboj: družinski izkaz, krstni list, domovnico, vojaške dokumente

Oči čarne PRIDE! KINO SLOGA!

očeta in bratov in zadnje šolsko spričevalo. Bolne ali odsotne mladeniče morajo zglasiti starši, ali svojci. Zglasiti se je do vključno 15. februarja med uradnimi urami od 8. do 12. in od 15. do 18. ure, izvenmi nedelje in praznikov. Kdor bi se pravočasno ne

ELITNI KINO MATICA

Pride

FRITZ KORTNER

v velefilmu

Rdeči sultan — Abdul Hamid

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da nas je naš ljubljani oče, stari oče, stric in tast, gospod

Jurij Jezeršek

žel. kurjač v pokoju,

danes, dne 1. februarja 1936 v 94. letu starosti za vedno zapustil.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 3. februarja 1936 ob 3. uri popoldne z Vidovdanske ceste št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1936.

ZALUJOCI OSTALI.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklit
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

BUFFET

S. J. Jeraj, Sv. Petra 38. Ljubljana. Vam nudi prvovrstna in garantirano pristno žganje po sledečih konkurenčnih cenah čez ulico:
Haloško belo ltr. Din 7.—
Srbsko črno " " 8.—
Cviček " " 9.—
Rizling " " 9.—
Muškat silvanec " " 12.—
Jabolčni sladki " " 5.—
Zganje:
Tropinovec ltr. Din 22.—
Slivovka " " 24.—
Hruševac " " 28.—
Brinjevec " " 32.—
Pri večjem odjemu primeren popust! 317

VSEGA V IZOBILJU

za malo denarja v veliki izbiri zimskih sukenj, oblek Hubertov, pumparice itd. pri Preskerju Sv. Petra cesta 14. G.T.

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

GRAMOFON

kovčeg, znanke -Hiss, master voice s ploščami poceni prodam. Naslov v upravi. 540.

STROJ

za šivanje odev ter težjih vreč kakor tudi za krpanje vrč, oba ugodno prodam. Naslov v upravi. Slov. Narodca 329.

Narodna

tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA

ZA CENJ NAROČKE

Makulturni papir

proda

uprava „Slovenskega Naroda“,
jubljana, Knafljeva ulica šte. 5

Inserirajte v „Slov. Narodu“

Svečnica in zima na obroke

Po zimi se nam še vedno toži, srečni bi bili, če bi dobivali sneg vsaj v apotekarskih dozah

Ljubljana, 3. februarja
Križa nam je prinesla tudi mnogo dobre in dolgujemo ji dosmrtno hvalečnost. Sicer ni treba nikomur več jemati križe v zaščito, saj je že itak dovolj zaščiten, hoteli smo samo povedati, da je križa prinesla nove ideje v izmenjavi dobrin. Zelo dobre ideje! Ne mislimo na tatvine in druge lopovščine, temveč na kupovanje na obroke. Dandanes je vse na obroke, od zibelke do groba spremljajo človeka obroki kakor angel varuh. Saj so tudi zibelke in otroški vozički na obroke. Da marsikdo umre ter zapusti obroke, je sam po sebi umevno. To je zelo žalostno. Toda najbolj žalostno je, da dandanes ne moremo dobiti zime niti na obroke. Zime in snega! Niti za šopec snega! To vzdihovanje je aktualno, ker je bila včeraj svečnica.

Kakor spomin na pravljico se nam zdi, če spomnimo, da so včasih na svečnico vselej ledene sveče ali cime izpod kapov. In ljudska modrost je skovala nekaj prislovic o vremenu, ki se nanašajo tudi na svečnico. Po tej modrosti bi moralo na svečnico prejkoli od nosu kakor od ledene sveče. Sicer tudi letos marsikomu od nosu, ker je tudi nosove zajela depresija. Zdi se toliko govori o trdovratnih depresijah: gospodarskih, političnih in vremenskih. Beseda križa je že precej obrabljena, ker pač živimo tako hitro, da se vse vračje naglo obrabi, samo hlače trajajo že vsa leta križe, razen onih, ki so na obroke. Ne mislimo opredeljevati pojma depresije, saj itak vsi dobro vemo, da je to nekaj takšnega, ki je nad nami in nas tlači. Nekakšna mora, toda slovenske besede zdaj niso moderne. Kaj je depresija, vedo prav do naše dame, ki se udeležijo dan za dnem modnih revij na ulici. Zlasti včeraj so čutili na lastni koži prokletstvo tega, kar je nad nami: na hlače ni bil dovolj dobro pritrjen

na modnih glavah. Pihal je tako silen jug, da je silil tudi pod kožo ter razpil ljubljansko kri, ki kljub vsemu ni voda. Depresije vplivajo res močno na ljudi; pre zgodnja pomlad, predpust in vse druge podziganje sile, ki vplivajo na bitje žive. Zato bi nedoljski kronist moral danes posvetiti glavno pozornost duševnim mukam mladega sveta, ki mu je jug razburkal kri. Pomladno cvetje, pomladne obleke in pomladne dame — vse to na svečnico, je prav zelo resen problem. To je prava beseda, problem! Kajti Ljubljana je padla iz tečajev. Svečnica je podžgala vse, kar je bilo za zanetiti šele maja. Prešmentana svečnica! V gledališču zmaguje Prešmentani grad, zunaj pa prešmentani Grad ali prešmentani Tivoli. Zunaj depresija, znotraj pa strašansko visok umetniški tlak (lahko bi tudi zamenjali spole, n. pr. tlaka).

Zdaj je že prepozno, da bi vam povedali še kaj pametnega, ker ste nas že sodili in obsodili. Treba je pa še vsceno povedati, da se nam še vedno zelo toži po zimi. Po snegu in belih opojnostih, kajti predpust sam na sebi s plesi in promenado, depresijo in pomladno modo ter z vsem prešmentanim se ni vse. Človek vendar ne preneha hrepeti se za čim višjim ter ni nikdar zadovoljen. In zdaj je sneg najvišje, vprav nedosegljiv. Skoraj kakor ideal. In srečni bi bili, če bi ga dobivali vsaj v obrokih, v apotekarskih dozah. Potreben bi bil kot lek za razne srčne rane, ki marsikoga ne pušče spati; lek za tujski promet in za vse, kar je danes preveč vroče ali prečeto. Toda zime ni in časopisje mora neprestano tolažiti ljudi, da ne obupajo v tej snežni krizi. To je bil namen tudi te tirade: za Blažev žegen. Prižgati je pač treba svečko upanja na boljši čas, čeprav, obojmo baš zaradi tega, se dandanes vsi brišemo pod nosom ter smo se že tolikokrat obrisali.

Kako ljudje umirajo

Človek se privadi tudi pogledu na umirajoče ljudi in se ne boji umreti

Angleški kralj Jurij V. je legel v grobnico svojih prednikov k večnemu počitku. V njegovi državi sonce ni nikoli zahajalo. Trije zdravniki so stali ob njegovi bolniški postelji, mnogo streljalic so imeli pri rokah in najnovejšo pridobitve na polju moderne medicine so imeli na razpolago. Vse je bilo pripravljeno za morebitno pomoč in vendar je umrl. In mnogi, ki so slišali ali čitali to vest, so se zdržnili, kakor da tudi po njih že sega bela žena.

Strah pred smrtjo je naraven. Človek nerad misli na smrt, boji se je, gotovo samo zato, ker moremo umreti samo enkrat in ker se z onega sveta še nihče ni vrnil, da bi nam povedal, kako je tam. In vendar smrt sama na sebi ni nič strašnega. To je mir, popoln mir. Stari Grki niso zaman upodabljali smrti kot lepega mladenca, na katerem ni bilo nič strašnega. Neprijetno ali celo grozno mora biti umiranje, smrt je pa tudi v najhujših primerih prijetna, saj reši človeka trpljenja. Človek bi moral na smrt sploh vedno gledati in življenje bi si uredil čisto drugače, pa tudi njegovo razmerje do sočloveka bi bilo drugačno. V tem baš tisti največje zlo, da ljudje tako radi pozabljajo na smrt, da žive kar tja v en dan, kakor da jim bo teklo življenje večno, ko se pa približa smrt, je že prepozno misliti na njo.

Človek se pa privadi tudi pogledu na umiranje in tisti, ki so po svojem poklicu dolžni prisostvovati pogosto umiranjim, ne pridejo iz ravnotežja niti v najtežjih primerih, ker vedo, da je to zadnje zlo, ki zadene človeka na tem svetu in da bo čez nekaj trenutkov vsega trpljenja in vseh skrbi konec. Poročila o tem, kakšne občutke ima umirajoči človek, imamo od ljudi, ki so že stali z eno nogo v grobu, kakor pravi ljudstvo, torej od tistih, ki so se potapljali, dušili ali pa utrpeli tež-

ko poškodbo, ki so bili navidez že mrtvi, pa so vendar še ostali pri življenju. Zdravega, normalnega človeka obide navadno groza, če mu povedo, naj se pripravi na smrt, ki bo nastopila ob tem in tem času. Pač se pa človek, ki je bil postavljen nenadoma smrti iz oči v oči, ne zaveda tega strahu, niti bolečin. Mnogi trdijo, da so videli v trenutkih predno jih je obšla tema nezvesti, kakor v naglem poletu sliko vsega svojega življenja. Potem se ničesar več ne spominjajo in nastopivše katastrofe se sploh ne zavedajo. Ljudje, ki so bili težko ranjeni pri železnih nesrečah, vojaki v vojni ali v rudnikih zasuti delavci se spominjajo kvečjemu pokanja in bobnenja, drugega pa ne vedo povedati nič.

Prej se je govorilo, da človek še nekaj trenutkov po nenadni smrti reagira na dojme svojih čutov. V spominih nekega krvnika je opisan poskus, pri katerem je bila obglavljenemu obsojencu glava znova natakljena na vrat. Obglavljenec je baje napravil še nekaj korakov in njegove ustnice so se premikale, kakor bi hotel nekaj povedati. Pri novih poskusih, ki so jih napravili po prejšnjem sporazumu s pozneje usmrčenimi obsojenci, se je pa izkazalo, da to ni res. Enako negativno je izpadel Montgeodov poskus, ki se je z na smrt obsojenim zločincem Lasenairom dogovoril, da bo leta po usmrtni odprl desno oko. Vsa ta poskusi se samo pokazali, da je na svetu še vedno dovolj ljudi, ki se niti nasilne smrti ne boje.

Najlepše so znali umirati Kitajci, pri katerih je bil celo predpisan poseben ceremonij umiranja. Grki in Rimljani so smatrali smrt za nekaj vzvišenega. Leonidas, ki je s svojimi zvestimi vojskaki branil Termopijski prelaz proti Perzijcem in ki je vedel, da bodo vsi padli, je vzbujal svoje tovariše mirno z besedami: »Le naprej, še danes bomo večerjali v podzem-

lju». Tudi Sokrates je točno opisal svojim prijateljem vse znake bližajoče smrti. Phocion, ki je bil kakor Sokrat tudi obsojen, da je moral piti strup in od katerega je krvnik zahteval za strup denar, je sam potolžil: »Človek v Atenah niti umreti ne more zastojati. Cesar Augustus se je dal pred smrtjo obleči, plesati in nalepiti, končno je pa vprašal: »Ali sem dober igralec?« Marcus Aurelius je hotel do zadnjega trenutka ohraniti svojo vladarsko dostojanstvo in zato je dejal tik pred smrtjo: »Cesar mora umreti stoje!«

Mnogi veliki možje, kralji in filozofi, so umirali brez strahu. Isto pa velja tudi za mnoge zločince. Lepa zastrupilavka La Voisinova, ki je zastrupila več sto ljudi, je stopila na morišče židane volje, prepevala je vesele popevke. Pretežna večina med francosko revolucijo usmrčenih plemičev je umirala mirno in pogumno. Madame du Barry, ljubica Ludvika XV., je tik pred usmrtno sicer omedlevala, kričala in prosila krvnika, naj se je usmili, tako da je malo manjkalo, da se ljudstvo ni zavzelo za njo, druge dame so pa umirale čudovito mirno, nekatere celo preveč afektirano. Zabeleženih je več primerov, ko so na smrt obsojene dame krvniku prepovedale dotakniti se jih, ker so se še v zadnjih trenutkih bale za svojo zunanost. Madame de Deffant je na duhovnikovo opozorilo, naj umre kot kristjanka, odgovorila: »Govoriva o čem drugem!« O smrti torej ni hotela govoriti. Škotska kraljica Marketa pa pred usmrtno niti niti ni hotela o življenju. Ko so ji hoteli priklicati v spomin krasne trenutke njenega življenja, je vzkliknila: Eh življenje, ne govorimo o njem. Danton je bil ponosen nase in pod giljotino je dejal krvniku: »Ne pozabi pokazati moje glave ljudem, saj je vredna tega.« Ko je bil admiral Nelson smrtno ranjen v bitki pri Trafalgaru, se je v zadnjih trenutkih opravičil svoji okolici: »Umiram res ob nepravem času.«

Pač pa naša doba, ki se odlikuje z naglico in brezobzirnostjo do sočloveka, ne kaže nobenega zanimanja za smrt. Človeštvo zdaj ne zanima poedinci, temveč skupnost. Saj ljudje tudi kolektivno umirajo. Da nas pa tudi umiranje v množicah ne napoti k razmišljanju, dokazujejo velike nesreče v rudnikih ali na železnici. Nikogar ne zanima, kakšne so bile zadnje besede teh nesrečencev, nihče ne pomisli, kakšna je bila zadnja misel človeka, ki ga je povozil avto, delavec, ki ga je zgrabil in raznesaril stroj, zdravnik, ki je postal žrtev svojega poklica. Smrt se nam zdi tudi v takih primerih skoraj naravna in zato nas ne zanima. Pač nas pa tembolj zanima smrt zločincev, ki ga vodijo na morišče. Prišli smo tako daleč, da se niti ne zavedamo, kako ves gnus življenja in smrti na smrt obsojenega povzdujemo z romantičnostjo, ki jo vidimo v njem, nad življenje in smrt junakov in žrtev dela. Pa tudi za lastno smrt se ne zmenimo več. Nimamo niti onega cinizma, ki ga je imel Rabelais, ko je dejal umirajoč: »Ničesar nimam, mnogo sem dolžan, ostanek zapušam siromakom. Spustite zaveso, komedija je končana.« Morda bi lahko še vzdihnil z elegantnim abbejem Gessendim: »Rojen sem bil in ne vem, zakaj. Živel sem pa ne vem kako, umiram, pa ne vem ne kako ne zakaj.«

Gibanje prebivalstva v Angliji

Te dni je izšlo oficijelno angleško poročilo o gibanju prebivalstva v Angliji in Walesu v letu 1933. Statistika kaže, da doživljajo Angleži vedno večjo starost. Dočim se je gibal leta 1921 povprečna starost moških v Angliji okrog 29,9, žensk pa 31,2 let je dosegla leta 1933 pri moških 31,8, pri ženskah pa 35,5. Število prebivalstva Anglije se je pomnožilo od leta 1932 do 1933 za 149.000. Zakonskih zvez je bilo sklenjenih leta 1933 rekordno število 31.819 ali 11.000 več kakor v letu 1932. Ločitev je bilo štirikrat več, nego leta 1926. Število porokov, ki je znašalo leta 1933 578.413, je v primeri s prejšnjimi leti naraščalo. Še bolj je pa padlo število porokov na švedskem in v Avstraliji.

Dokaz, da se je tudi v Angliji človeško življenje podaljšalo vidimo že v tem, da je leta 1911 na vsakih 10.000 Angležev samo 297 prekorčilo 70 let, leta 1933 je pa poskočilo to število na 443. Nad sto let starih moških je bilo 110, žensk pa 91. V Angliji prevladujejo zakoni brez otrok in tudi tam tiči vzrok v gospodarskih razmerah, saj je napačno mnenje, da v Angliji ne poznajo revščine. Revez je povsod revež, najbolj pa tam, kjer imajo eni mnogo preveč drugi pa mnogo premalo, kakor je to baš v Angliji.

Darujte olimpijski dinar!

LION FEUCHTWANGER: 145

Žid Süs

Roman

Vešala, na katerih naj bi končal Süs svoje življenje, so bila postavljena pred sto štiridesetimi leti. To so bila zelo draga vešala. Veljala so že v onih časih dobrih tri tisoč cekinov. Bila so čisto posebna, povsem drugačna od navadnih lesenih vešal. Visoka so bila kakor stol, obeh petinštirideset čevljev. Bila so vsa iz železa, iz šestinštirideset centov in osemnajst funtov železa, ki ga je bil preskrbel alkimist Georg Honauer, da bi izdeloval zlato za vojvodo Friedricha, pri tem je pa pripravil vojvodo ob dve toni zlata. Temu Georgu Honauerju na čast so bila postavljena ta vešala, porbarvana z živo rdečo barvo in okrašena z zlatom in na njih je bil Honauer obvešan.

Njemu so sledili po vrsti drugi alkimisti, katerim se je dal vojvoda Friedrich opehariti. Prvi je bil Italijan Petrus Montanus. Leto dni pozneje je prišel na vrsto Johann Heinrich Neuscheler iz Curiha, nazvan »šlepi alkimist«. Še čez leto dni mu je sledil na vešala Johann Heinrich von Müllenfels. Njegova sreča je cvetela dalje. Često se je posmehoval

svojim trem tovarišem, ki so bingljali v zraku, potem je pa bingljali tudi on, kakor oni. Pozneje vešal dolgo niso rabili, dokler ni prišel neki kovač iz grofije Qettingen na misel ukrasti jih. Odnesti jih je hotel kos za kosom. Odtrgal je bil že tri palice in odnesel ponoči nad sedem centov železa, pa so ga zasačili in tudi on je moral na vešala.

Od takrat so stala vešala zapuščena nad sto let. Zdaj je bil sklenil tajni svet, nik Pflug, ki je bil prevzel skrb pripravi vse potrebno za usmrtnice, da bo žid obešen kot šesti. Suhljati, trdi mož se je že od začetka procesa veselil, da bo pripravil ta praznik svoje mrznice. Hotel ga je že pripraviti tako, da bi Evropa ne pozabila nanj.

Usmrtnice je pripravil z vso rafiniranostjo. Židova razuzdanost, njegovi telesni grehi, oskrumba krščanskih, nemških žen, žal vse to ni smelo imeti mesta v utemeljitvi obsodbe. Čeprav si je on na vse načine prizadeval, da bi ti židovi grehi ne ostali prikriti. Zdaj, pri usmrtnici, je imel proste roke. Kaznoval bo žida za njegovo pohoto in nesramno predrznost. Ne bo ga dal obešati kar tako na vešalih, obešiti ga bo dal v pitčiji kletki, rogal se bo razuzdanosti njegovih burnih noči s popularno besedno igro.

Preiskovalno sodišče ni štedilo denarja za izvršitev smrtnice obsodbe. Na kraju usmrtnice na Tunzenhofskem hribu, zna-

nem tudi pod imenom Vešalski hrib, ležečem v smeri Prage, so postavili udobne lože za kavalirje in dame. Vojstvo, ki naj bi spremljalo obsojenca in potem zaprlo trg, se je vezbalo v tem manevru. Železna vešala so skrbno popravili, krvniški vož je dobil višja koleza, zvoncek zločincev so opremili z novo vrstico, krvnikova pomočnika sta dobila nove uniforme.

Veliko važnost so polagali na to, da bi slo vse točno po rafiniranem načrtu tainega svetnika Pfluga. Žid se je posmehoval, da ga ne obesijo višje nego, na vešala. Zdaj mu pa pokažejo, kaj znajo.

Izdelava kletke in pripadajoče opreme je bila poverjena mojstru Johannu Kristofu Faustu in Viktorju Ludviku Rigerju. Kletka se je dala razdeliti v dva dela. Visoka je bila osem čevljev, široka štiri čevlje, okrog in okrog je imela štirinajst obrobov, v višino pa sedemdeset palic. S posebno napravo se je dala dvigniti nad vešala. Niema izdelava je zahtevala visoke stroške. Nazadnje so morali priskočiti na pomoč vsi ključavničarji iz mesta. Šest konj je vlelo dva dni pred usmrtnico to ogromno kletko na črni Tunzenhofski hrib. Šolska otročad iz mesta jih je spremljala. Ves Stuttgart je hotel te dni na Vešalski hrib. Na hitro roko zgrajene barake so služile za točenje vina in piva.

Nova frizura Grete Garbo

Zanimanje za vojno v Abesiniji ter za dogodke v Londonu in Egiptu je potisnila v ozadje brzjavka dopisnika »Daily Expressa« iz Stockholma, ki je ponesla v svet važno novico. V življenju slavne filmske igralkice Grete Garbo, vračajoče se iz svoje domovine švedske v Hollywood, kjer hoče nastopiti v dveh novih velikih filmih, je nastala temeljita izprememba tako, da slavne Grete najbrž niti v Ameriki ne bodo več spoznali. Grete Garbo se je namreč izneverila svoji frizuri, ki jo pozna ves svet in jo nadomestila s frizuro, kakršno nosi lepa Katarina Hepburnova.

To pa še ni vse. Umetnica, ki je doma rada nosila stare, udobne obleke in ki tudi v družbo ni zahajala posebno elegantno oblečena, se je začela zdaj oblačiti izredno bogato in elegantno. Poleg tega ne pije več svojih priljubljenih cocktailov, temveč šampanjec, ker je spoznala, da more samo taka žlahtna vinska kapljica opoditi fantazijo. Komaj se je ta vest raznesla po svetu, že je zapustila svoje sledove. Vsa dekleta na švedskem že nosijo frizuro Garbo Hepburn in celo še lepše kakor Grete Garbo sama.

Iz Celja

—c Na ljudskem vseučilišču bo predaval dr. prof. dr. Lavo Cermelj iz Ljubljane o slovenski morski obali in bo tudi predaval 67 zanimivih slik iz življenja našega naroda na Tržaškem.

—c Schurekovo igro s petjem in godbo »Pesem s ceste« bo vprizorila ljubljanska drama v torek 4. t. m. ob 20. v Mestnem gledališču. Predstava je za abonma. Ker je zanimanje za to predstavo veliko, priporočamo neabonentom, da si takoj nabavijo vstopnice v predprodaji v trafiki g. Frajleta na Dečkovem trgu.

—c Brezposelnost še vedno narašča. Pri epozituri javne borze dela v Celju se je od 21. do 31. januarja nanovo prijavilo 95 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 12 oseb, posredovanj je bilo 12, odpotovalo je 14, odpadlo pa 16 oseb. Dne 31. januarja je ostalo v evidenci 701 brezposelnih (643 moških in 58 žensk) nasproti 648 (586 moških in 62 žensk) dne 20. januarja. Delo dobijo: 2 hlapca, 3 zasebne kuharice, 2 hotelski kuharici, 2 hotelski sobarici in 1 hotelska služkinja.

—c Dve nesreči. V četrtek je vprežen vol, ki je stal na cesti pri soli v St. Juriju ob juž. žel., brenil 73-letno dinarico Julijano Bajčevu iz Botrišnice. Starka je padla s tako silo na gramoz, da si je zlomila levo roko. Istega dne je padla 31-letna brezposelna služkinja Marija Judeževa iz Celja pri nabiranju drageja na Starem gradu s skale 8 metrov globoko ter se močno pokodovala po levi nogi in spodnjem delu telesa. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

—c V celjski bolnišnici je umrl 77-letni občinski revež Rok Nežmah iz Loga pri Rogatu.

—c SK Celje: SK Atletik 5:0 (1:0). V nedeljo je bilo v Celju odprta nova nogometna sezona. Na razmočeni Glaziji je bila trenir tekma med SK Celjem in Atletiki, v kateri je Celje zaslužno zmagalo. Tekma je bila živahna in zanimiva, četudi se je obema moštvoema poznalo »Zimsko spanje«. Atletiki so bili prvih 10 minut v premoči, potem pa se je Celje znašlo in do konca igre prevladovalo. Tekma je bila zaradi teme prekinjena že v 30. minuti drugega polčasa. Goli za Celje so padli v 12 minuti prvega ter v 2., 9., 10 in 24. minuti drugega polčasa. Tekmo je sodil g. Ochs objektivno. V predtekmi je mladina SK Celja premagala vojski team 39. pešpolka v razmerju 4:2 (2:1).

Anton Hren umrl

Ljubljana, februarja

Včeraj popoldne je prispela iz Maribora žalostna vest, da je nenadoma preminil ugleden šolski upravitelj g. Hren Anton iz Studencev pri Mariboru.

Pokojni je bil najmarkantnejša učiteljska osebnost. Njegove vrline in nenavadne sposobnosti na področju praktičnega gospodarstva udeleževanja pri sekciji JUU v Ljubljani, kakor tudi v krajih njegovega službovanja so da le viden odraz zgledne poštenosti.

Rojen je bil 12. jan. 1880. v Kopoljah pri Kočevju. Po dovršenih srednješolskih in učiteljskih študijah v Ljubljani je leta 1901. nastopil svojo prvo službo, kot pomožni učitelj na I. deški šoli v Ljubljani. Dve leti je služboval v Središču pri Ptuj, štiri leta v Stoparjah, srez Smarje pri Jelšah. 11 let je bil na Muti šolski upravitelj, kjer je posvetil vse svoje moči CMD in Sokolu.

Leta 1919. je prevzel poše šolskega upravitelja v Studencih pri Mariboru, kjer je služboval do svoje prerane smrti. Svojim tovaršem je bil vedno dober predstojnik in šolski svetovalec. Zaradi svojih velikih sposobnosti je bil izvoljen za podpredsednika sekcije JUU za dravsko banovino. Bil je tudi član glavnega odbora JUU v Beogradu, kamor so izvoljeni samo najvidnejši in najposposnejši učiteljski delavci, ki predstavljajo učiteljsko organizacijo s skoraj 25.000 člani. Po njegovem prizadevanju se je zgradil v Mariboru »Učiteljski dom«, ki nudi danes zatočišče učiteljski deci, ki obiskuje srednje šole. Odlikoval pa se je po svojih sposobnostih v gospodarskih organizacijah ter bil izvoljen za podpredsednika nadzornega odbora Učiteljske tiskarne v Ljubljani, a bil je tudi vodja podružnice učiteljske knjižarne v Mariboru.

Za svoje neumorno in požrtvovalno delo je bil odlikovan z redom sv. Save. V stopnje. Vso svojo zapuščino je podaril Učiteljskemu domu. Sekcija JUU v Ljubljani ga bo težko pogrešala.

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 4. t. m. ob 15. uri izpred Školskega doma v Studencih pri Mariboru. Pogreba se udeležijo poleg številnega učitelstva tudi vodstvo sekcije JUU iz Ljubljane. Predsednik g. Ivan Dimnik bo imel poslovilni govor. Pokojnikove zemске ostanke bodo prepeleli v Gradec, kjer bodo upeljeni v tamkajšnjem krematoriju. Večna luč naj mu svetli! Zaključim svojem naše iskreno sožalje!

R. B.